V. D. UNIVERSITETO ŽINIOS

TURINYS

J. Baldauskas, Prof. V. Dubas 251

Prof. K. Regelis, Apyskaita iš komandiruotės į Atėnus 255

Prof. A. Purėnas, Tarptautinė Aukštojo Mokslo Konferencija 258

Prof. Z. Žemaitis, Reikšmingas V. D. Universiteto choro žygis 266

Priv. doc. V. Kanauka, Mano komandiruotė užsienin 271

St. Ž., Profesorius Achille Mestre — V. D. Universiteto svečias 280

Kronika 284

Universitetą baigusieji 287

Nauji Universiteto leidiniai 288

V. D. Universiteto Bibliotekoj naujai gautos knygos ir žurnalai 288

Nr. 9-10 (15-16)

KAUNAS, 1937

sios aname gyvenime žmogaus svajonės. Velionis tikėjo Kristaus Dievo karalyste, bet tiktai ne ten, o čia, žemėje. Šioji Dievo valstybė žmonėse būtų žmogaus proto jėgos, minties polėkio, darbo entuziazmo rezultatas.

Darbo entuziazmą velionis ypač brangino, nes be jo neįmanomas bet kokis darbas, o ypač kūryba, ar ji būtų mokslo, literatūros ar meno. Entuziazmas būna tada, kada žmogus džiaugiasi, todėl velionis labai vertino džiaugsmą, tąjį žmonių laimės ir progreso variklį, žmogaus tikėjimo ir pasitikėjimo savo jėgom šaltinį. Brangindamas džiaugsmą, velionis visuomet buvo linksmas patsai, visuomet buvo pasiruošęs pasidžiaugti su kitais dėl jų laimės, dėl jų sumanymų, mostų ir žygių. Net ir mirdamas nenori drumsti žmonių laimės ir džiaugsmo, todėl prašo jo laidotuvėse apseiti be gedulo, be liūdesio, be sielvarto.

Velionis buvo per geras šiems laikams žmogus, jis perdaug mylėjo ir gerbė žmogų, jo laisvę, jo laimę ir džiaugsmą. Velionies gyvenimas ir darbas, džiaugsmas ir tolerancija, tas jo amžinas ir nuoširdus noras visiems padėti, visiems, kurie tik norėjo šviesos, mokslo, laisvės ir laimės, bus gyvas ilgo atminimo paminklas, paminklas žmonėms, mylintiems žemę, žmones, džiaugsmą ir laimę.

J. Baldauskas.

—/—

Apyskaita iš komandiruotės į Atėnus

Komandiruotas užsienin mokslo reikalais, išvažiavau iš Kauno Velykų atostogoms prasidėjus, 1937 m. kovo mėn. 20 d. Apsistojau Berlyne, nes turėjau dėl kelių straipsnių apie Lietuvos florą susipažinti botanikos įstaigose su literatūra, liečiančia šį klausimą. Graikijon atvykau kovo mėn. 25 d. ir išbuvau ten ligi balandžio mėn. 25 d.

Mano kelionės tikslas Graikijon buvo šitoks:

1. Gavau pakvietimą iš Atėnų Universiteto skaityti paskaitą iš botanikos srities.

2. Turėjau atstovauti V. D. Universitetui Atėnų Universiteto 100 metų sukaktuvėse.

3. Pagaliau, norėjau susipažinti su Graikijos pavasarine augmenija ir papildyti savo jau anksčiau pradėtus tyrinėjimus.

Būdamas Atėnuose, padariau visą eilę botaniškų ekskursijų, aplankiau Samoso salą, kuri yra netoli Mažosios Azijos krantų, ir surinkau didelį herbarijumą ir dirvožemių pavyzdžių kolekciją, kuri bus perduota atitinkamai mūsų Universiteto įstaigai.

Balandžio mėn. 15 d. buvo mano paskaita prancūzų kalba Atėnų Universiteto Chemijos auditorijoje (didžiausioje Matematikos Gamtos Fakulteto auditorijoje). Paskaitos tema buvo palyginimas Lietuvos ir Graikijos augmenijų.

Atėnų universiteto 100 metų sukaktuvių iškilmės prasidėjo balandžio mėn. 17 d. ir baigėsi balandžio mėn. 24 d. vakare, todėl išvažiuoti iš Atėnų galėjau tiktai balandžio mėn. 25 d. vakare Simplon - orient ekspresu ir grįžau Kaunan balandžio mėn. 29 d. rytiniu traukiniu.

Universiteto 100 m. sukaktuvės buvo nepaprastai iškilmingos. Iš vienos pusės graikai norėjo parodyti svečiams didelį savo vaišingumą, viskas buvo padaryta didžiausiu mastu. Universiteto šventė buvo stačiai tautos šventė: Universitetas įkurtas prieš 100 metų, po to, kai kraštas tapo nepriklausomas nuo Turkijos, ir jų Universitetas yra lyg simbolis renesanso kultūros ir švietimo srityje. Dėl to Atėnų Universitetas pavadintas nacionaliniu ir pirmojo prezidento grafo Kapodistrijos vardu. Tautinio Universiteto uždaviniai buvo ne kartą pabrėžti per iškilmes Karaliaus, p. Ministerio Pirmininko, Švietimo Ministerio kalbose.

Dėl netvarkos rytų kraštų paštuose sveikinamasis adresas, rašytas senąja graikų kalba mūsų Universiteto Atėnų Universitetui, savo laiku negautas, todėl to adreso negalėjau per iškilmes įteikti Atėnų Universiteto Rektoriui. Aš pasakiau, kaip tai daro daugelis kitų kraštų atstovų, sveikinamąją kalbą iškilmingame posėdyje, o adreso nuorašą įteikiau Universiteto raštinėje, nes adreso tekstas bus atspausdintas specialiame leidinyje. Mano kalbos turinys, atspausdintas oficialiame laikraštyje „Messager d'Athènes", buvo šitoks:

„Vytauto Didžiojo Universiteto Rektorius ir profesoriai sveikina ir siunčia linkėjimus tautiniam Kapodistrijos Universitetui ir linki jam geriausio pasisekimo ateityje. Lietuva, esanti ant sienos tarp rytų ir vakarų, kuri po didžiojo karo išsilaisvino iš kitų valstybių, — sveikina ir siunčia linkėjimus Graikijai, kuri prieš 100 metų panašiose sąlygose sukūrė tautinį Univer-

sitetą, kultūros ir švietimo centrą, kuris tęsia garsios senovės Graikijos tradicijas.

Graikija mums davė ne tiktai Homerą, Platoną, Sofoklą ir kitus garsius asmenis; ji mums davė ir Teofrastą, garsų botaniką; ir aš turiu garbę atstovauti botanikos mokslui.

Lietuvių tauta, kurios Vadas, Respublikos Prezidentas p. Antanas Smetona, išvertė Platoną į lietuvių kalbą, sveikina ir siunčia linkėjimus Graikijai".

Po to pasakiau kelias eilutes senąja graikų kalba iš pateikto adreso ir baigiau savo kalbą žodžiais naująja graikų kalba: „Lai gyvuoja Universitetas, lai gyvuoja Graikija".

Per visas švenčių iškilmes buvo daugybė priėmimų, pokylių, ekskursijų, vaidinimų karališkajame teatre ir senovės amfiteatre, stadione, akropolyje. Buvo priėmimas ir pas karalių. Priėmimo pas p. Ministerį Pirmininką generolą Metaksą metu man teko porą žodžių su juo pakalbėti. Aš jam pasakiau, kad Lietuva labai jį gerbia ir kad Lietuvos oficioze buvo straipsnis apie jo nuopelnus Graikijai, kuo ponas generolas labai buvo patenkintas. Paskutiniame pokylyje sveikinau Universitetą ir p. Rektorių lietuvišku valio.

Delegatų Atėnuose susirinko labai daug, iš kai kurių kraštų dalyvavo ištisos delegacijos, o prancūzų delegacijai vadovavo pats Švietimo Ministeris p. Zay. Buvo daug vokiečių, italų, anglų, amerikiečių, buvo vengrų, čekoslovakų, rumunų, jugoslavų, olandų, belgų, danų, šveicarų, austrų, irlandų, norvegų atstovų. Latvijai atstovavo Rygos Universiteto profesorius Kikauka. Buvo atstovai ir iš Egipto ir Turkijos.

Prof. K. Regelis.

1937 m. birželio mėn. 14 d. Vytauto Didžiojo Universitetas gavo iš Atėnų Universiteto šitokį padėkos raštą:

„Atėnų Universiteto Rektorius ir Senatas Kauno Universiteto Rektoriui ir Senatui.

Atėnų Universitetas, laimingai švęsdamas nepaprastas šimto metų sukaktuves, yra ir bus labai dėkingas už prielankumą ir atsidavimą visiems, kurie arba visokiais būdais dalyvavo pagerbdami jį, arba, prisiminę, sveikino maloniais žodžiais šio Universiteto sukaktuves, arba kartu su mumis švęsdami atsiuntę laiškus ar kitu būdu jo šventę pagražino.